

Veralgemeend heet de Arabische wereld een erg geïsoleerde cultuur, waar hedendaagse kunstenaars moeilijk aan de bak komen. Klopt dit wel? Young Arab Theatre Fund (YATF), een vanuit Brussel opererende organisatie die voornamelijk

Meeting

‘Heel Afrika danst zoals de Fransen’

(Frie Leysen)

IVE STEVENHEYDENS

Frie Leysen, de grande dame van de podiumkunsten, die in 2006 KunstenfestivaldesArts vaarwel zwaaide, is sinds vorig jaar curator bij yatf. In de schoot van de organisatie tekent ze met lokale krachten het programma uit van het multidisciplinaire festival Meeting Points 5. Dit ambitieuze festival vindt in november 2007 in negen Arabische steden plaats, met echo's in Brussel en Berlijn.

De directeur van yatf, Tarek Abou El Fetouh, reist ontzettend vaak voor zijn job en vertoef het grootste deel van de tijd in de Arabische wereld, waaronder zijn geboorteland Egypte. We praatten met Frie Leysen en Tarek Abou El Fetouh over hun eigen ervaringen met ‘kunst versus andere culturen’. Hoe schatten zij de aandacht vanuit het Westen voor niet-westerse culturen in? Wat zijn lokale noden in de Arabische wereld en hoe voelen zij die aan? In welke mate wegen politiek en economie op hun agenda's door? Hoe programmeert een westerse Leysen internationaal werk binnen het referentiekader van niet-westerlingen? Of wat vindt Abou El Fetouh van organisaties die kunstenaars presenteren in contexten die gerelateerd zijn aan regionale of etnische oorsprong? De aparte gesprekken die we met hen hadden, bieden een eerste inkijk op de manieren waarop deze kwesties in de praktijk spelen. Leysen staat overigens nog vóór haar festival. Hoe dat zal uitdraaien, hoe publiek, kunstenaars, pers, politiek en andere spelers zich effectief zullen manifesteren, blijft dus nog open. Daarom praat Etcetera opnieuw met Leysen na afloop van Meeting Points 5.

Ik heb het gevoel dat de kunstwereld zich de laatste jaren sterker richt op wat tot voor kort werd beschouwd als ‘onbelangrijke delen van de wereld’. In de beeldende kunsten manifesteert zich dat misschien nog sterker dan in de podiumkunsten. Hoe voel je deze verschuiving aan?

f.l.: Dit is inderdaad een fenomeen dat al een behoorlijke tijd aan de gang is. Ik kan het moeilijk verklaren. Misschien heeft het te maken met een *fatigue* in het Westen. Het is in elk geval iets dat we meer en meer in Europa voelen. Voor mij lijkt het alsof dit proces van het ontdekken of het ontsluiten van de wereld begonnen is in de jaren tachtig. De laatste jaren kreeg dit proces een bepaalde vorm. Er wordt bijvoorbeeld in Frankrijk vaak gewerkt rond de formule ‘het jaar van... in...’. Zo hadden we recentelijk *L'année de la Chine en France* (2003-2004) en staat in de toekomst *L'année de la France en Russie* (2009) en *L'année de Russie en France* (2010) gepland.

Wat mij verontrust, is de geografische benadering vanuit Europa. Het lijkt hier te gaan om ‘een ver gebied dat we niet goed kennen’. Ik huiver ook van het tijdelijke, eenmalige karakter van dit soort evenementen. Eens gepasseerd, lijkt het weer goed en genoeg geweest. *Been there, done that*. Ik zie met andere woorden zelden een *follow-up* of een reële en continue belangstelling voor artiesten uit die regio. Na ‘een jaar van... in...’ is het lang niet vanzelfsprekend dat de artiesten worden opgenomen in de reguliere agenda. Ik kan een aantal redenen bedenken waarom het fout loopt. In de eerste plaats is wat voor een land in de kijker zal staan een ‘politiek idee’. Daarop slaan programmatoren aan het bellen met elkaar, met als enige beweegreden ‘we moeten iets uit dat land hebben want daar is op dit moment geld voor’. Het is dus geen aandachtspunt dat organisch groeit of vanuit een interesse uit het veld, maar een georganiseerde,